

ИЗВЕШТАЈ О ОСНОВНИМ ПОКАЗАТЕЉИМА СТАЊА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА у периоду од 2018. до 2022. године

* ОПШТИНА ВЕЛИКА ПЛАНА *

УВОД

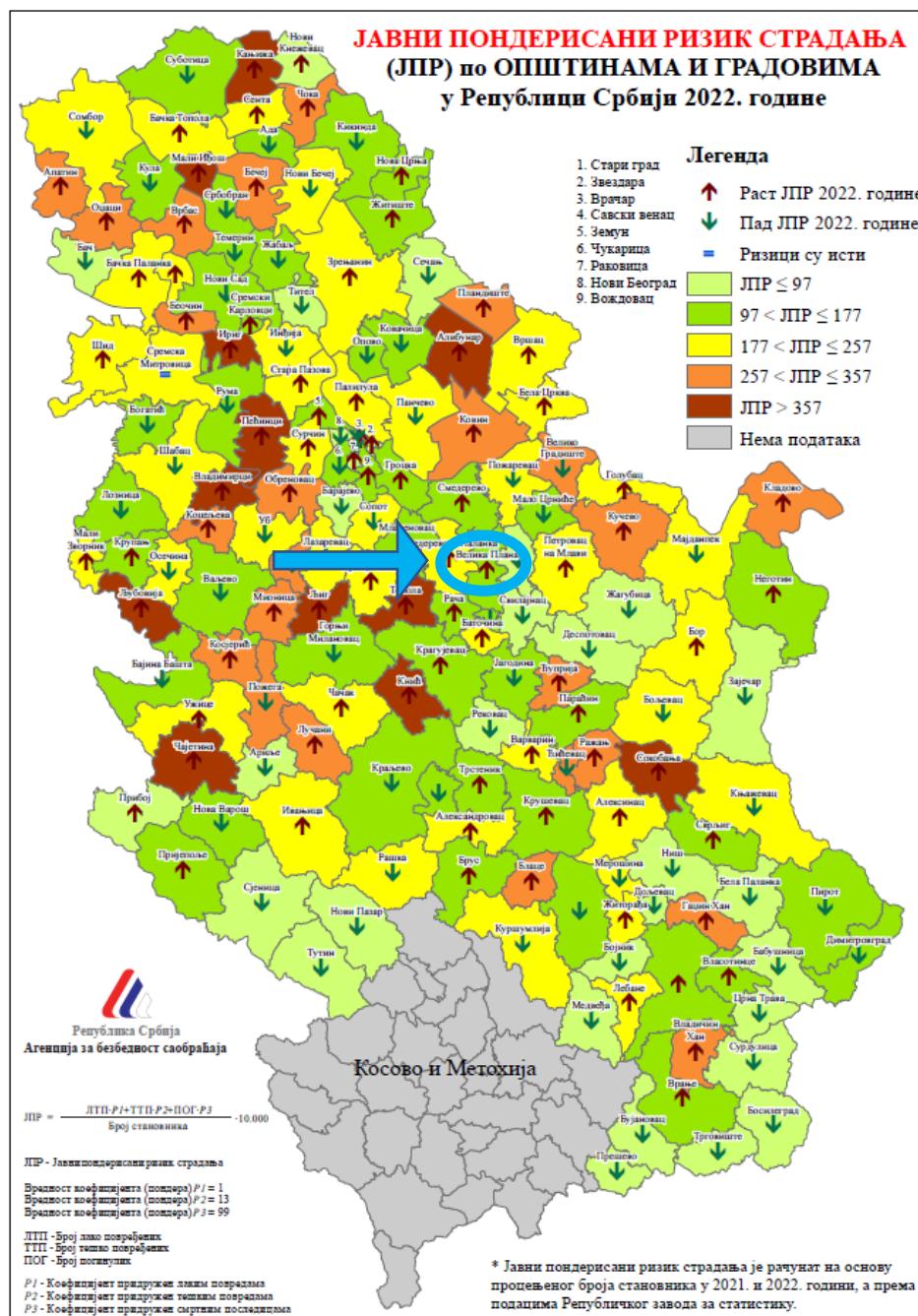
Праћење апсолутних показатеља безбедности саобраћаја (број и последице саобраћајних незгода) представља један од најчешће коришћених елемената за праћење стања безбедности саобраћаја на одређеном подручју, планирање мера и активности и праћење ефеката примењених мера. У складу са тим Агенција је извршила анализу стања безбедности саобраћаја за сваку локалну самоуправу (општину и град) појединачно и израдила Извештај са најважнијим чињеницама за сваку локалну самоуправу. Анализе су извршене на основу података о саобраћајним незгодама које су се додориле у периоду од 2018. до 2022. године и резултата истраживања индикатора безбедности саобраћаја у Републици Србији 2022. године.

Овај извештај садржи основне податке о стању безбедности саобраћаја на територији општине Велика Плана. У извештају се налазе подаци о тренду који је успостављен у претходном петогодишњем периоду (2018-2022. година), када су у питању број саобраћајних незгода (СН) и број погинулих (ПОГ) и повређених (ПОВ) лица у саобраћајним незгодама на територији општине Велика Плана. Извршена је анализа стања безбедности саобраћаја за различите категорије учесника у саобраћају, у односу на својство учешћа, категорију возила у којој су се налазили и старост учесника. За сваку од посматраних категорија учесника у саобраћају су приказани основни подаци о стању безбедности саобраћаја и околностима настанка саобраћајних незгода у којима су учествовали. У Извештају су приказане и вредности основних индикатора безбедности саобраћаја за територију општине Велика Плана.

Најважније чињенице и закључци произашли из ових анализа би требали да буду коришћени као смернице за идентификацију проблема страдања становништва у саобраћајним незгодама, за планирање других детаљнијих истраживања и будућих активности свих субјекта на територији општине, у циљу унапређења безбедности саобраћаја.

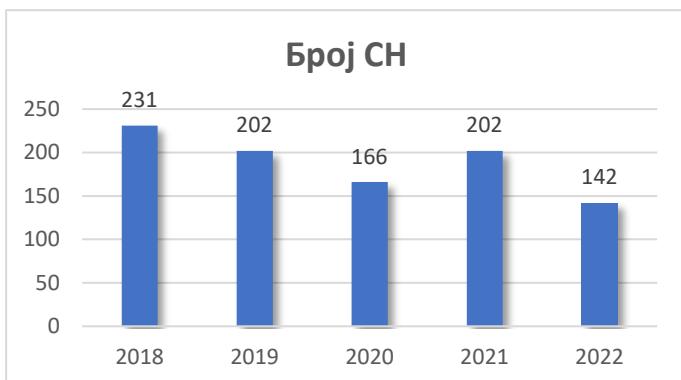
За спровођење детаљнијих анализа података о саобраћајним незгодама може се користити и јавно доступна апликација „**ИНТЕГРИСАНА БАЗА ПОДАТАКА О ОБЕЛЕЖЈИМА БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ**”, која је свим заинтересованим корисницима доступна преко интернет стране Агенције <http://www.abs.gov.rs/sr/analize-i-istrazivanja/baza-podataka> или директно преко линка <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>. Апликација је намењена свим субјектима, институцијама, предузећима и појединцима који су заинтересовани за податке о обележјима безбедности саобраћаја у Србији. Треба напоменути да апликација даје могућност за анализу података по локалним самоуправама (општинама и градовима), што може бити посебно значајно за рад локалних тела за координацију послова безбедности саобраћаја (савети и сл.).

1. КАРТА ЈАВНОГ ПОНДЕРИСАНОГ РИЗИКА СТРАДАЊА ПО ОПШТИНАМА И ГРАДОВИМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2022. ГОДИНЕ

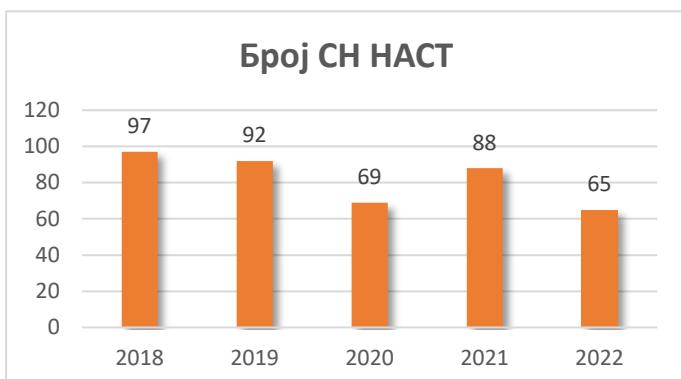

На карти изнад, приказане су вредности јавног пондерисаног ризика страдања становништва у друмском саобраћају, за 2022. годину, за сваку локалну самоуправу (општину и град) у Републици Србији. Јавни пондерисани ризик представља однос пондерисаног укупног броја настрадалих лица у саобраћајним незгодама (погинули, тешко повређени и лако повређени) током 2022. године и броја становника за сваку локалну самоуправу. Вредности јавног пондерисаног ризика су подељене у 5 класа. Јавни пондерисани ризик за општину Велика Плана припада класи **ниске вредности ризика**, при чему је у 2022. години дошло до **раст**а јавног пондерисаног ризика у односу на 2021. годину. Ова локална самоуправа је на **70. месту** од 161 локалне самоуправе у Републици Србији по вредности јавног пондерисаног ризика за 2022. годину.

2. ОСНОВНИ ПОКАЗАТЕЉИ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА (2018-2022. ГОДИНА)

- Укупан број евидентираних саобраћајних незгода је 943.

- Укупан број саобраћајних незгода са настрадалим (погинулим и повређеним) лицима је 411.

- Укупан број погинулих лица у саобраћајним незгодама је 17.

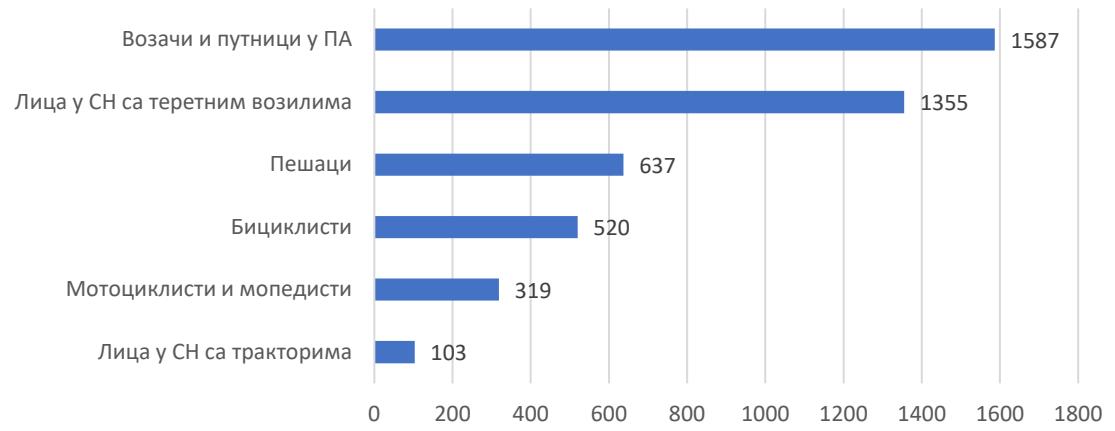

- Укупан број повређених лица у саобраћајним незгодама је 604.

3. СТРУКТУРА НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА (2018-2022. година)

ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА КАТЕГОРИЈУ ВОЗИЛА И СВОЈСТВО УЧЕШЋА

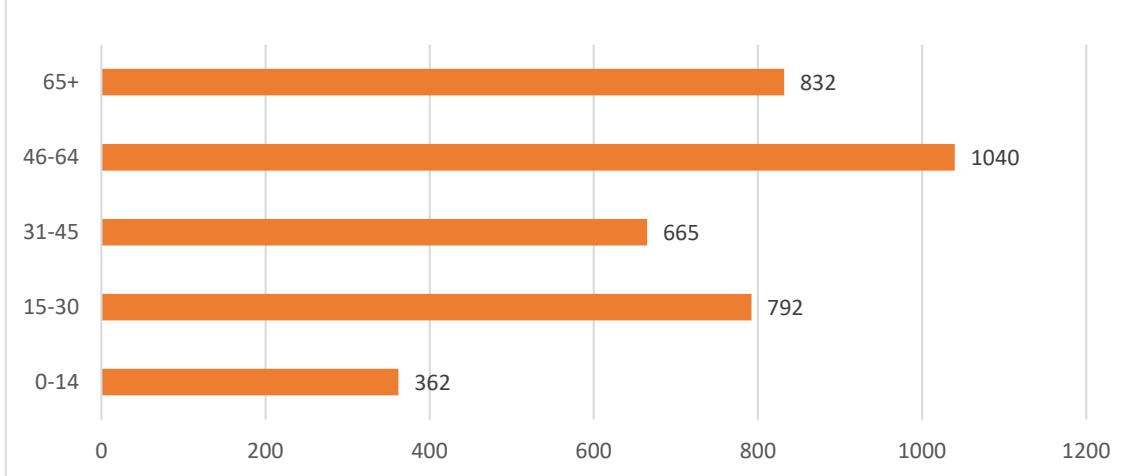
Пондерисани број настрадалих лица

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГx99, ТТПx13 и ЛТПx1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да, у односу на категорију возила и својство учешћа настрадалих у саобраћајним незгодама, највише страдају **возачи и путници у ПА**.

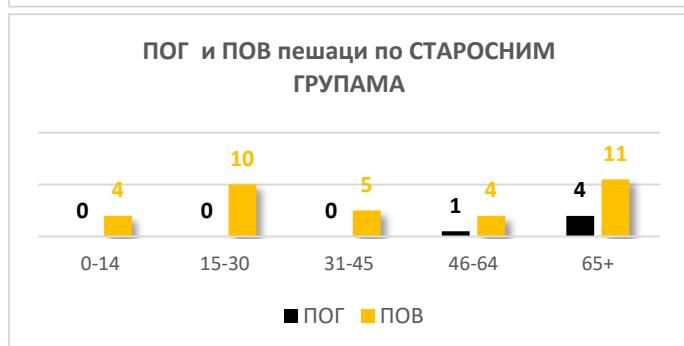
ПОНДЕРИСАНИ БРОЈ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА, У ОДНОСУ НА СТАРОСТ НАСТРАДАЛИХ ЛИЦА

Пондерисани број настрадалих лица

Свођењем свих настрадалих лица (погинула, тешко и лако повређена) одговарајућим пондерима (ПОГx99, ТТПx13 и ЛТПx1) на укупан пондерисани број настрадалих лица, може се уочити да у саобраћајним незгодама највише страдају лица из **старосне групе 46-64 година**.

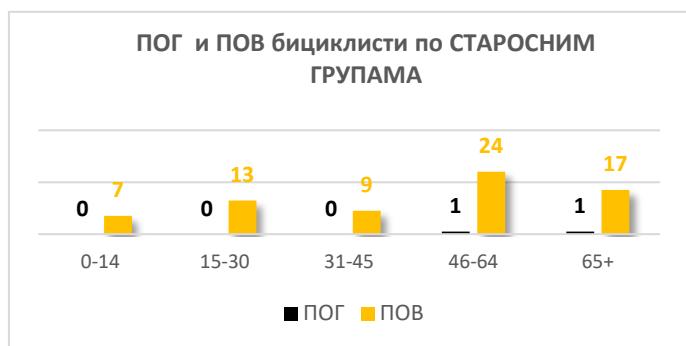
4. БЕЗБЕДНОСТ ПЕШАКА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

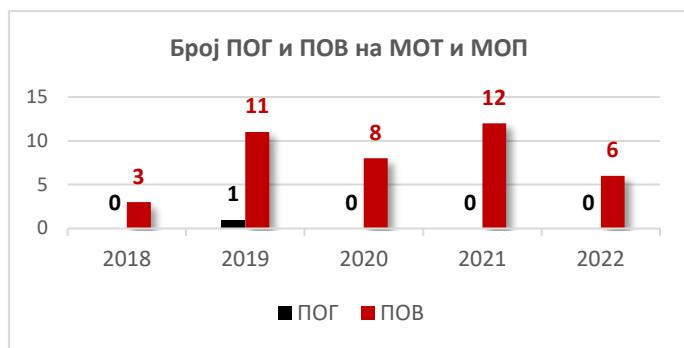
5. БЕЗБЕДНОСТ БИЦИКЛИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

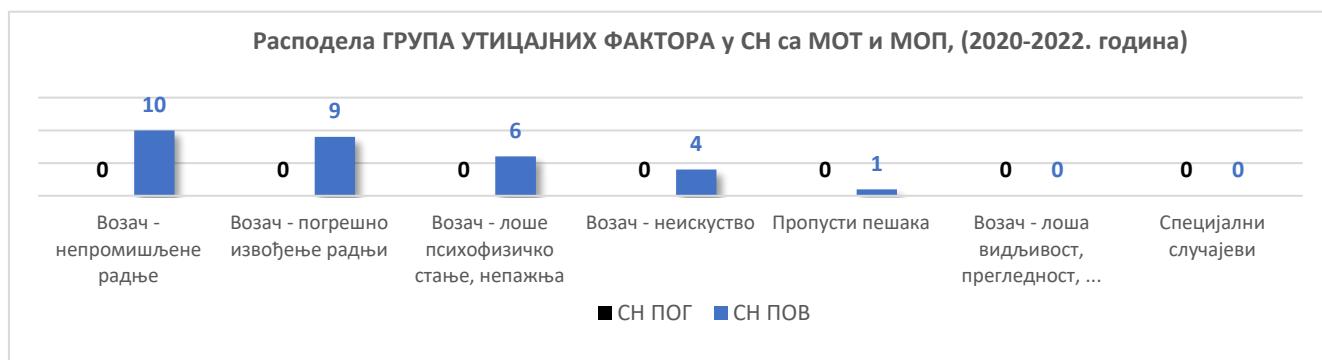
- Број погинулих бициклиста је 2, што чини 12% погинулих лица у СН (у Србији бициклисти чине 9% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених бициклиста је 70, што чини 12% повређених лица у СН (у Србији бициклисти чине 7% свих повређених лица у СН).
- Највише настрадалих бициклиста је међу лицима старости 46-64 година.
- Бициклисти највише страдају у **августу**.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са учешћем бициклиста најчешће је одабрана **группа типова СН са најмање два возила – скретање или прелазак**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем бициклиста је **Возач - непромишљене радње**.

6. БЕЗБЕДНОСТ МОТОЦИКЛИСТА И МОПЕДИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Погинуло је једно лице на моторизованом двоточкашу, што чини 6% погинулих лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 10% свих погинулих лица у СН).
- Број повређених лица на моторизованим двоточкашима је 40, што чини 7% повређених лица у СН (у Србији моторизовани двоточкаши чине 6% повређених лица у СН).
- Највише настрадалих лица на МОТ и МОП је међу лицима старости 31-45 година.
- Лица на МОТ и МОП највише страдају у јуну и јулу.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са МОТ и МОП најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка саобраћајних незгода са учешћем МОТ и МОП је **Возач - непромишљене радње**.

7. БЕЗБЕДНОСТ ПУТНИЧКИХ АУТОМОБИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

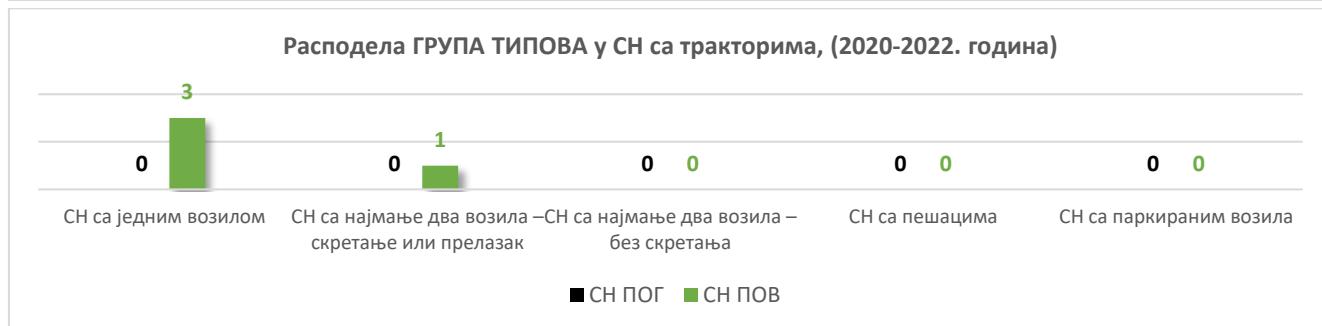
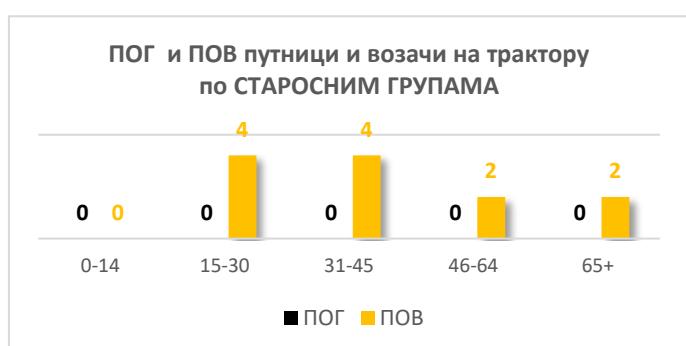
- Број погинулих лица у ПА је 5, што чини 29% погинулих лица у СН (у Србији лица у ПА чине 45% погинулих).
- Број повређених лица у ПА је 396, што чини 66% повређених лица у СН (у Србији лица у ПА чине 63% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у ПА је међу лицима старости 15-30 година.
- Лица у ПА највише страдају у августу.
- У периоду од 2020. до 2022. године у СН са ПА најчешће је одабрана група типова СН са најмање два возила – без скретања.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група утицајних фактора у СН са учешћем ПА је Возач - непромишљене радње.

8. БЕЗБЕДНОСТ ТРАКТОРИСТА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

- Није било погинулих лица у саобраћајним незгодама са учешћем трактора (у Србији лица у СН са тракторима чине 7% погинулих).
- Повређена лица у СН са тракторима чине 3% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са тракторима чине 2% повређених).
- Највише настрадалих лица на тракторима је међу лицима старости **15-30 и 31-45 година**.
- Највише настрадалих лица у СН са тракторима је у **октобру**.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са тракторима најчешће је одабрана **група типова СН са једним возилом**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем трактора је **Возач - непромишљене радње**.

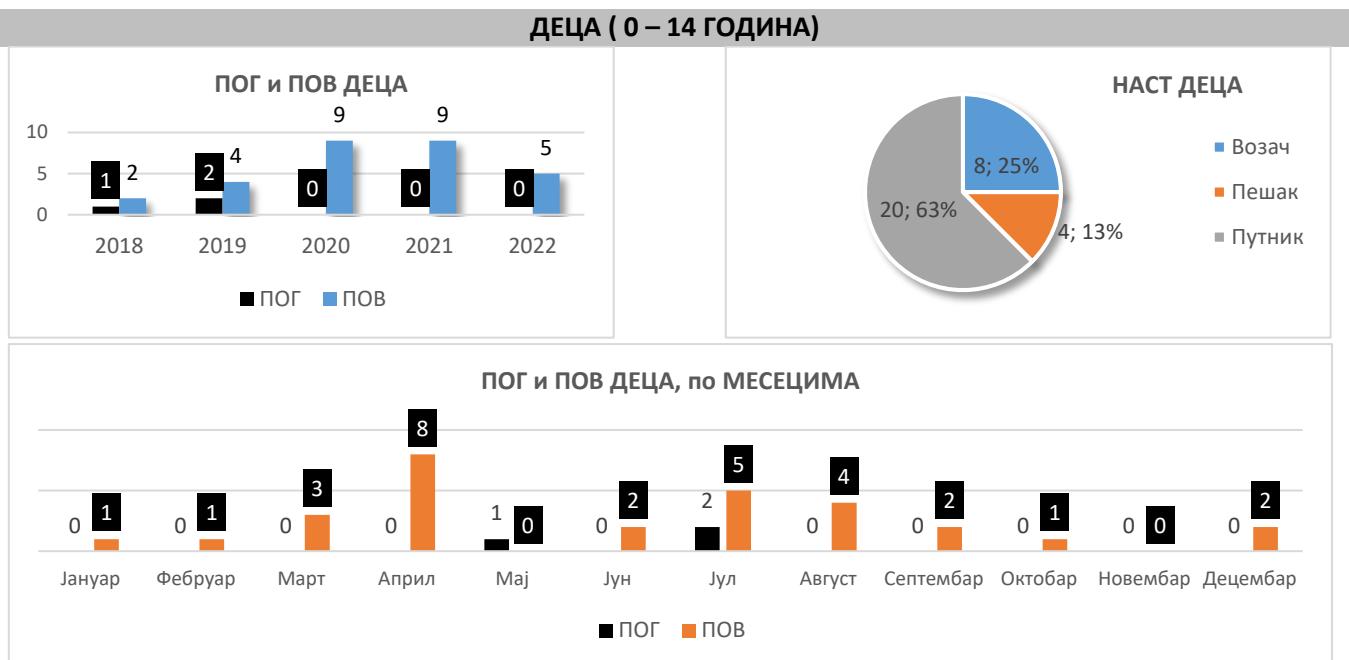
9. БЕЗБЕДНОСТ ТЕРЕТНИХ ВОЗИЛА У САОБРАЋАЈУ (2018-2022. година)

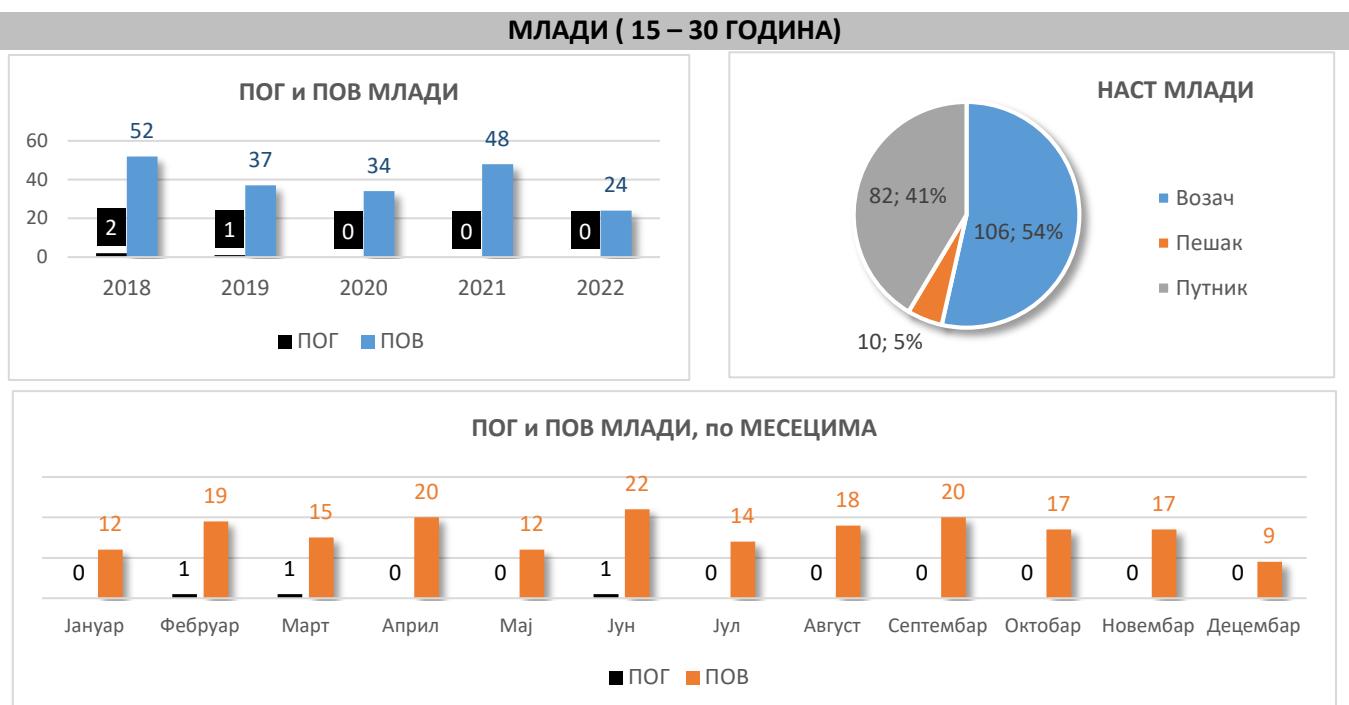
- Погинуло је 10 лица у СН са учешћем теретних возила, што чини 59% погинулих лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 23% погинулих лица).
- Повређена лица у СН са теретним возилима чине 19% повређених лица у СН (у Србији лица у СН са теретним возилима чине 16% повређених).
- Највише настрадалих возача и путника у теретном возилу је међу лицима старости 46-64 година.
- Највише настрадалих лица у СН са теретним возилима је у јануару и мају.
- У периоду од 2020. до 2022. године код СН са теретним возилима најчешће је одабрана **група типова СН са најмање два возила – без скретања**.
- У периоду од 2020. до 2022. године најчешћа група **утицајних фактора** настанка СН са настрадалим лицима са учешћем теретних возила је **Возач - непромишљене радње**.

10. БРОЈ ПОГИНУЛИХ И ПОВРЕЂЕНИХ ЛИЦА У ОДНОСУ НА СТАРОСТ УЧЕСНИКА (2018-2022. година)

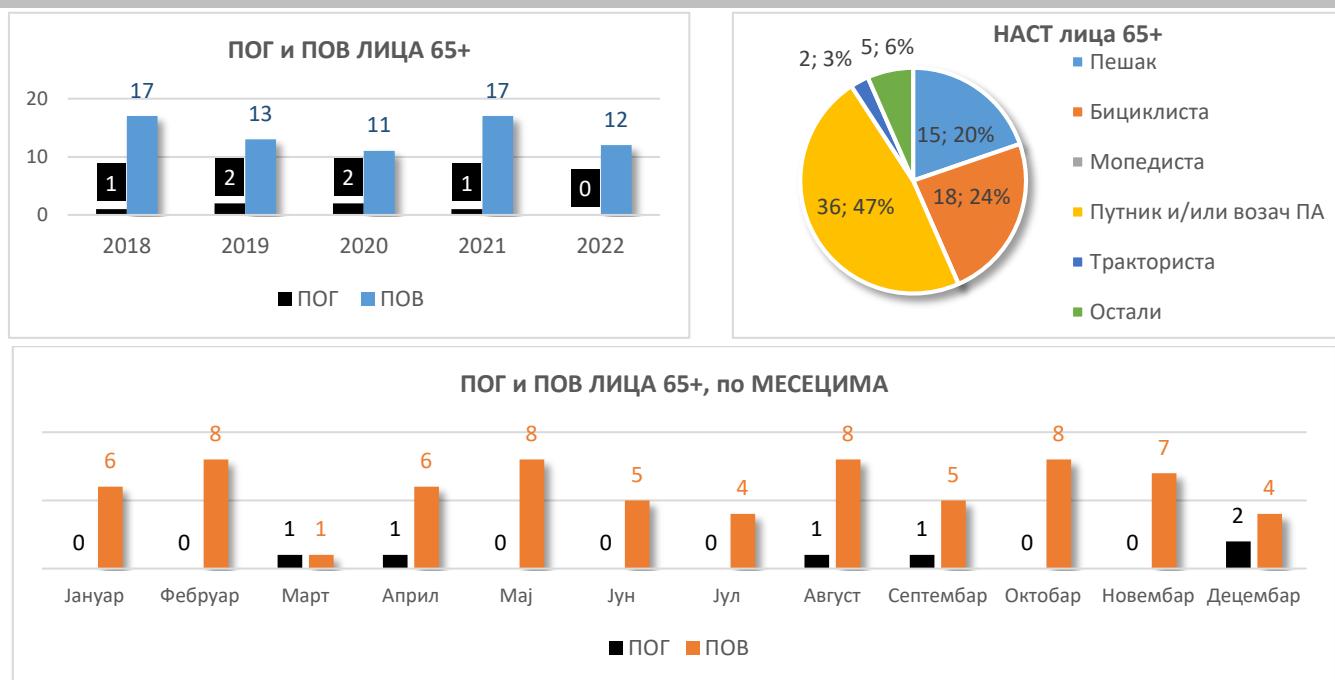

- Број повређене деце у посматраном периоду је 29, док је троје детета погинуло.
- Од укупног броја настрадале деце, деца путници чине 62%, деца пешаци 12%, а деца возачи 25%.
- Деца највише страдају у априлу.

- Укупно су погинула 3 млада лица, односно 18% од укупно погинулих лица (у Србији млади чине 20% погинулих лица), док је 195 младих лица повређено, што чини 32% од укупно повређених лица (у Србији млади чине 31% повређених лица).
- Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (54%).
- Млади највише страдају у јуну.

ЛИЦА СТАРИЈА ОД 65 ГОДИНА

- Укупно је погинуло **6 лица старијих од 65 година**, што чини **35%** од укупно погинулих лица (у Србији лица старија од 65 година чине **31%** погинулих лица), док је **70 старијих лица повређено**, што чини **12%** од укупно повређених лица (у Србији она чине **12%** повређених лица).
- Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству **путника и/или возача ПА** (**47%**).
- Старији највише страдају у **августу**.

11. ИНДИКАТОРИ ПОНАШАЊА УЧЕСНИКА У САОБРАЋАЈУ ЗА 2022. ГОДИНУ, за територију општине Велика Плана

У Табели 1. су приказане вредности **најважнијих индикатора безбедности саобраћаја** у вези са понашањем учесника у саобраћају (употреба сигурносних појасева, дечијих заштитних система, заштитних кацига, мобилног телефона у току вожње и понашање пешака), измерених у 2022. години на територији општине Велика Плана. Све измерене вредности индикатора сврстане су у одговарајућу класу. Дефинисано је пет класа, којима су придружене боје: зелена, жута, наранџаста, црвена и црна. Зелена боја код сваког индикатора означава најбољу класу, док црна боја означава најлошију класу са аспекта безбедности саобраћаја.

Табела 1. Вредности свих индикатора за територију општине Велика Плана и Републику Србију (2022)

Индикатори	Индикатори	Насеље		Ван насеља		Авто-пут		Укупно					
		ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ	ЛС	Ранг	СРБ
Мобилни телефон	ПА*	90,8	150	96,5	95,7	122	96,7	99,0	6	96,9	95,2	135	96,6
	ТВ*	93,3	58	92,2	97,5	18	90,4	92,6	20	89,6	95,1	27	91,0
	БУС*	80,0	106	85,1	90,0	38	84,9	100,0	1	89,0	90,0	48	85,6
Сигурносни појас	Возачи ПА	78,2	123	84,0	86,7	101	86,9	92,0	26	92,2	85,6	108	86,3
	Сувозачи ПА	78,6	97	79,6	87,5	41	82,1	93,5	7	84,8	86,5	38	81,3
	Предње седиште ПА	78,4	118	82,3	87,0	71	85,0	92,6	16	89,3	86,0	80	84,3
	Задње седиште ПА	5,0	131	16,8	33,0	22	20,2	59,0	2	24,7	32,3	14	19,3
	Возачи ТВ	60,0	50	47,0	68,8	40	51,2	76,0	12	51,7	69,4	35	49,6
	Сувозачи ТВ	33,3	93	57,4	33,3	113	59,2	50,0	25	41,6	36,8	112	56,2
	Предње седиште ТВ	55,6	58	48,6	65,2	43	52,5	74,1	15	50,2	65,9	36	50,6
	Возачи БУС	20,0	59	20,9	10,0	115	28,8	10,0	37	36,3	13,3	114	26,2
	Сувозачи БУС	0,0	53	26,4	0,0	61	30,2	0,0	22	33,3	0,0	85	29,0
	Предње седиште БУС	19,0	68	21,4	9,5	121	28,9	9,5	39	36,0	12,7	118	26,5
Заштитни системи за децу	Дечије седиште*	60,0	114	68,3	76,7	60	70,6	74,2	33	82,6	70,3	82	71,0
	Сигурносни појас*	36,0	106	46,6	45,0	85	46,8	40,0	38	60,4	40,0	103	48,3
	Укупно – деца*	49,1	122	58,4	64,0	78	60,3	57,4	41	73,0	56,6	105	61,0
Заштитни системи – сви у ПА*		70,5	123	74,4	81,2	41	77,0	87,8	8	81,4	79,8	52	76,4
Заштитне кациге	Возачи мопеда	N/A	N/A	69,2	75,0	65	69,4	N/A	N/A	N/A	75,0	63	69,2
	Путници на мопедима	N/A	N/A	65,3	N/A	N/A	76,3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	70,7
	Возачи и путници на мопедима	N/A	N/A	68,4	75,0	64	71,2	N/A	N/A	N/A	75,0	59	67,3
	Возачи мотоцикла	60,0	124	88,9	N/A	N/A	85,3	N/A	N/A	91,0	60,0	134	87,7
	Путници на мотоциклима	N/A	N/A	76,6	N/A	N/A	82,0	N/A	N/A	93,1	N/A	N/A	80,3
	Возача и путника на мотоциклима	60,0	123	87,3	N/A	N/A	84,9	N/A	N/A	91,2	60,0	130	86,8
	Мопедиста и мотоциклиста	60,0	115	76,1	75,0	88	77,3	N/A	N/A	91,2	66,7	100	76,1
	Бициклисти	0,0	59	5,8	N/A	N/A	5,5	N/A	N/A	N/A	0,0	69	5,7
Пешаци	% прелазака на "зелено" светло*	84,7	58	83,9	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	84,7	58	83,9
	% прелазака на ОПП*	75,4	70	69,4	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	75,4	70	69,4
	% исправних прелазака*	79,5	67	75,0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	79,5	67	75,0
	% испраних прелазака деце*	76,0	91	76,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	76,0	91	76,1
	% прелазака без ометања*	96,0	73	95,1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	96,0	73	95,1

Легенда:

Ранг – позиција посматране локалне самоуправе у односу на остале локалне самоуправе на подручју Републике Србије према конкретном индикатору.

* – индикатори који се први пут мере или се први пут посматрају „позитивистички“.

ЛС – локална самоуправа

СРБ – Република Србија

ПА – путнички аутомобил

ТВ – теретна возила

БУС – аутобус

ОПП – обележени пешачки прелаз

N/A – подаци/ранг не постоје или нису доступни

Сагледавајући вредности индикатора безбедности саобраћаја за посматрану локалну самоуправу и поредећи их са резултатима за Републику Србију, као и са циљевима стратегије безбедности саобраћаја, кључни **проблеми безбедности саобраћаја** којима треба посветити пажњу на територији локалне самоуправе су:

- **Коришћење мобилног телефона.** На територији посматране ЛС, индикатор коришћења мобилног телефона у путничким аутомобилима током вожње је лошији од републичког просека. Вредност овог индикатора припада категорији веома ниских вредности.
- **Употреба сигурносног појаса на предњем седишту.** Вредност овог индикатора је на нивоу републичког просека и спада у категорији средњих вредности. Вредност овог индикатора се није значајно мењала претходних година.
- **Употреба сигурносног појаса на задњем седишту.** Иако је посматрана ЛС изнад републичког просека по овом индикатору, вредност овог индикатора је веома ниска и износи свега 32,3%.
- **Коришћење заштитних система за децу.** Вредност овог индикатора спада у категорију веома ниских вредности индикатора и испод је националног просека. Коришћење дечијих седишта у посматраној ЛС је за око 5% ниже у односу на републички просек.
- **Понашање пешака.** Вредности свих посматраних индикатора који анализирају понашање пешака припадају категорији ниских и веома ниских вредности.

12. НАЈВАЖНИЈЕ ЧИЊЕНИЦЕ О СТАЊУ БЕЗБЕДНОСТИ САОБРАЋАЈА на територији општине Велика Плана, У ПЕРИОДУ ОД 2018. до 2022. ГОДИНЕ

- Догодило се укупно 943 саобраћајних незгода, од којих је 411 саобраћајних незгода са настрадалим лицима.
- У саобраћајним незгодама погинуло је 17 лица, док је теже и лакше повређено 604 лица.
- Успостављен је опадајући тренд броја погинулих, док тренд повређених лица осцилира током година.
- Погинуло је 5 пешака, што чини 29% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуло је двоје бициклиста, што чини 12% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуло је 1 лице на моторизованом двоточкашу, што чини 6% од укупног броја погинулих лица у СН.
- Погинуло је 5 лица у ПА, што чини 29% од укупног броја погинулих лица у СН.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника био трактор, није било погинулих лица.
- У саобраћајним незгодама где је један од учесника било теретно возило, погинуло је 10 лица, што чини 59% од укупног броја погинулих лица.
- У посматраном периоду повређено је 29-оро деце, док је троје деце погинуло у саобраћајним незгодама. Деца су највише страдала у својству путника (62%).
- У саобраћајним незгодама погинуло је 3 младих. Млади чине 18% од укупног броја погинулих лица у саобраћајним незгодама. Млади у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству возача (54%).
- У саобраћајним незгодама погинуло је 6 лица старијих од 65 година, што чини 35% од укупног броја погинулих лица. Лица старија од 65 година у саобраћајним незгодама најчешће страдају у својству путника и/или возача ПА (47%).
- Највећи број саобраћајних незгода са настрадалим лицима припада групи типова саобраћајних незгода „СН са једним возилом“.
- Највише настрадалих лица у саобраћајним незгодама било је у августу.

Агенција за безбедност саобраћаја

Бранко Стаматовић, в.д. директора

Приредили

Светлана Миљуш

Бојана Мильковић

Младен Ковач

Ивана Панић

Контакт подаци

+381 11 3117 298

istratzivanja@abs.gov.rs

Извештај о основним показатељима стања безбедности саобраћаја је припремљен на основу података о саобраћајним незгодама и њиховим последицама на територији локалне самоуправе, који су доступни у оквиру Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, као и на основу других доступних података чији извори су наведених у прегледном извештају. Подаци из Интегрисане базе података о обележјима безбедности саобраћаја су јавно доступни кроз WEB GIS апликацију, на адреси <http://bazabs.abs.gov.rs/absPortal/>.

Податке о саобраћајним незгодама и последицама који су доступни у Интегрисаној бази података о обележјима безбедности саобраћаја у Републици Србији, Агенција за безбедност саобраћаја добија од Министарства унутрашњих послова Републике Србије.